

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta” iese în ziua-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 50 etajul
I., pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dușul în oasă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 6 cr. v. n.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tole cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 53.

Brașov, Joi, 7 (19) Martie

1896.

En căutați și vedeți...!

Brașov, 6 Martie v.

În timpul din urmă câteva diare române de dincoace și de dincolo au observat cu ore-care surprindere, că unele toi germane, cari mai înainte treceau de coșcogeamite apărătoare ale cestiunei naționale române și-au schimbat ađi cu totul tactica.

Aceste foi nu numai, că au încetat acum de a scrie favorabil despre noi, dér dau chiar dreptate Ungurilor“.

Cei ce se miră de această „schimbare la față“, pôte neașteptată, nu-și dau seamă despre adevărata stare a lucrului și nu și-au dat nici-odată ostenețla de a cumpăni bine cele ce s'au scris în amintitele toi germane odinioară despre cestiunea națională română. Mai mult însă, ei ignorază și cauzele și efectele și uită, că rezultatul real al politicei „memorandiste“ preconisată de purtătorii „chestiei naționale“ moderne, contribuie numai a servi de mijloc tuturor celor, cari vęd în cauza națională română numai un izvor de neliniște și de viitoare încurcături, pentru a constata, că este aproape momentul ca această supărăciôsă cestiune să fiă rezolvată.

Vorba lui E. Brote, transmisă nouă de cătră Aurel C. Popovici: „Situățiunea se caracterisază printr'o apropiată soluțiune a cestiunei naționale“!

En căutați prin foile germane din anii trecuți, aproape fără de nici o deosebire, și veți vedé, că în articolii lor, mult laudați ca favorabili cauzei noastre, nu veți afla — afară de plângerea generală, că Maghiarii prea o iau tătăresce cu maghiarizarea și că n'au nici un respect nici chiar față de purtătorii culturai germane din regatul ungar — nici măcar schinteia unei idei despre un

mod de soluțiune al conflictului românomaghiar.

Ba totuși veți mai afla câte ceva, ce par' că ar vré să aibă aerul unei „soluțiuni“. De pildă: administrațiua maghiară să se mai civilizeze; să fiă mai preventoare față cu poporul, să nu-l lovescă în cap la toate ocașiunile; să nu fiă siliți toți tinerii români studiați a trece peste graniță; să li-se dea, pe cât se pôte, funcțiuni. În fine mai este una, ce se presentă ca o capitală calamitate în toate contemplațiunile politice ale foilor germane: legea electorală, care ar trebui să fiă una și aceeași în Transilvania, ca și în Ungaria, și care ar trebui să facă cu puțință, ca și Românii să aibă câți va reprezentanți în dieta din Pesta, ca să nu se mai jăluescă, că n'au modru de-a afla ascultare înaintea dietei și a guvernului.

Eată „soluțiunea“!

Ea era dată de 28 de ani, de când s'a înființat dualismul. Dér Românii erau pe atunci prea „incăpăținați“ și după multe pățanii rele au devenit pe la 1881 și mai „incăpăținați“.

A trebuit să vină dér un timp, când să se pôtă dice în Țera nemțescă, că Românii s'au mai înuiat (sind mürbe gemacht worden), pentru-ca să se credă sosit momentul inaugurării erei de împăcăciune, care să împreune și pe Românii cu Sașii Ardeleni, sub aripile ocrotitoare ale guvernului Bánffy.

Earăși vorba lui Brote și Slavici: „Cei de acasă sunt obosiți!“ și: „nu mai încape în doială, că Maghiarii vor căuta să ne siluescă, și trebuie să ne dăm seama, decă mai avem ori nu destulă putere, ca să ne împotrivim?“

Ce să și facă, sëracii de ei, după ce au pățit'o, cum scim că au pățit'o, cu vestita campaniă a Memorandului?!

Așa întrébă ađi toți aceia, cari deopotrivă cu Slavici și cu discipulul său în ale înaltei „diplomații“, n'au în vedere interesele de existență ale poporului român, ci numai și numai interesul „de a-se vedé odată rezolvate conflictele, ce slăbesc statul ungar și prin acesta monarhia habsburgică, și prin această tripla alianță.“

Și tot vę mai mirați încă, că foile germane dau dreptate Ungurilor, când ele nici-odată n'au făcut altfel și nici-odată n'au pledat, decă pentru-ca în statul dualist stăpânit de Maghiarii să fiă „liniște și ordine“!

CRONICA POLITICĂ.

— 6 (18) Martie.

În 2/14 Martie s'a făcut la Sofia investitura prințului Bulgariei. Șeful misiunii turcesc Zihni-pașa, încunjurat de ceilalți membri ai misiunii și de personalul comisariatului turcesc, a predat prințului Ferdinand cele două firme ale Sultanului dintre cari unul îl confirmă de prinț al Bulgariei pe baza tratatelor internaționale existente, ér prin celalalt îi încredințează guvernământul Rumeliei-orientale. Ferdinand a răspuns mulțamind Sultanului pentru marea încredere, ce a dovedit poporului bulgar și declarând, că va avé în totdeuna în vedere prosperitatea Bulgariei, pe care Sultanul a favorisat'o cu înalta sa bunăvoință. La prânzul de gală, prințul Ferdinand a ridicat un toast în sănătatea Sultanului, în limba turcescă; Zihni-pașa a răspuns în limba bulgară, golind pentru principele Ferdinand a mulțamit telegrafic Sultanului pentru firmele ce i-a trimis, făcând, că-i vor da puterea de a domni asupra principatului dependent de Pörtă după dorințele Sultanului.

O telegramă din Petersburg cu data de 16 Martie, aduce o scire interesantă despre atitudinea Rusiei față cu războiul

din Orient. Se dice, că Menelik ar fi rugat pe guvernul rusesc, să ȝia rolul de intermediator între el și Egipt. Deși cercurile conducătoare rusesc își dau silința a nega esactitatea acestei sciri, totuși se susține, că Rusia a trimis deja la Menelik pe br. Meyendorff, consilier la ambasada din Roma. Se mai adauge, că Meyendorff duce lui Negus ordinul St. George.

Despre sörtea Italianilor în Africa „Italia Militare“ dice, că a sosit la guvernul din Roma o scire telegrafică spunând, că generalii Dabormida și Arimondi au murit mörte eroică în fruntea batalionelor. — O depeșă din Roma dice, că ministrul-președinte Rudini va cети ađi în cameră o depeșă a generalului Baldissera, în care se afirmă, că e imposibil a mai continua războiul din punct de vedere militar, și astfel e nevoie de o pace urgentă. Opinia publică din Italia e förte agitată și se așeptă o nouă crisă ministerială.

Cestiunea națională în România.

Sub titlul de mai sus gazeta germană din München „M. Allg. Ztg.“, publică un articol din Bucuresci cu data 11 Martie în care se dice:

„Cestiunea națională, întru cât se tractează de ajutorarea conaționalilor looitorii în afară de România, a fost pusă în dată după încetarea vasalității față cu Pörtă. Această ajutorare s'a îndreptat întâi asupra Macedoniei, apoi asupra Ungariei, dér față cu Rusia a stat pe loc cu șfielă. În Macedonia e vorba de a se feri Românii de acolo de grecisare, căci Grecii rüşiseră a grecisa bisericile și școolele Romanilor macedoneni... S'a format în Bucuresci o societate macedo-română cu scopul de a înființa școli naționale în Macedonia și de a scöte limba grecescă din biserică. Guvernul român o sprijinea. În urma silințelor ultimului guvern conservator s'a înființat și un consulat român în Bitolia și acel guvern voia să înființeze acolo și o episcopie română, cum le-a fost succes Bul-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Mania de-a scrie.

De A. Löwenstein.

(Fine)

După meseria lor, autorii moderni sunt — imitatori; da, este numai un pas dela autor până la culegător-tipograf.

Puțin s'a gândit, puțin s'a scremut și certea s'a făcut.

Iute gândit, iute scris, iute cules, iute tipărit, iute cetit și iute maculat. De aci a venit vorba: Ađi hărtia cea albă e mult mai scumpă, decăt cea scrisă.

Nu fără drept s'au numit vëndătorii de cărți samsarii bursii literare. Ei, pe lângă o provisiune conveniabilă, sunt mijlocitorii între cumpărători și vëndători; ei sunt cari, peste tot, duo în târg și în curs hărtule spirituale. Pôte pentru aceea nu merge logica etimologică prea departe de a primi relațiuni de afinitate între samsarii și maculaturii.

„Arta merge după pâne“ — a đis Lessing. Pe această cale merge și profesiu-

nea de autor. Fiă-care autor ne asigură, că vrea a ajuta prin opul său unei trebuințe urgente. Și această trebuință urgentă în adevăr există, ea se află mai adênc de cât ne gândim în — stomacul autoricesc. Nu numai visurile vin din stomac, ci și odele și elegiile, novelele și dramele, cari sunt îngropate în sicriul creierilor, sərbătorese đuaa învierii din grôpa stomacului. Vorbele autorului sunt numai ciorăirea și murmurarea părții de jos a trupului neîndestulit.

Autorul, pe lângă totă modestia înăscută, nu e nici decăt neprimitor de producțiuni măestro-industriale fierte ori fripte. Din contră, el produce spre a consuma bine, și el măgulesce gustul publicului spre a da de lucru la al său însuși. Nemuirea îi face mai puțină spargere de cap decăt murirea, și el ar dori bucuos a trece încă aci, la o viață mai bună. Atât de teribil cercetător de natură este el, încăt scie, că de sigur sufletul e dependent dela carne și pâne. Gânduri adênci și lăncede zao în lăganului ôlei cu carne; e carnea grasă — spiritul e adênc; e carnea slabă, și spiritul e măhnit.

Așa stând lucrul, scrierea e mai puțin un testimoniu de maturitate, ca de paupertate.

Scriitorul întinge pëna în cernelă, fiind-că el însuși se află în mare încurcatură. El scrie din profesiune, fiind-că profesiunea cu profitul stau în legătură strinsă. Nu se îndestulesce cu laurii din pomul cunosinții, altuesce din acesta o crângă în pomul vieții, și preferă interesele bune și sunătoare din cărțile de rentă a geniului dividendelor renumite și a couponului nemuritor, care numai după trecerea de ani este solvabil.

Lumea e practică, dela un cap pân' la celalalt. Nu la acela, a căruia inimă e plină, ci la acela, al căruia stomac e gol îi lasă gura apă și călimarul cernelă. În acréla stomacului se clocesc multe ouă literare, de aceea și ese cu un mare succes — oțetul. Autorul, care lucră ca điler în viaa Domnului, nu pôte lăsa acesta în grija sörelui, decă-i place să jöce cuptoriul de clocit. El trebuie să scrie iute și mult, pentru-că el are apetit și familia lui e flămândă, ér prețurile bucatelor sunt enorme.

Da, observatorul serios nu a putut soăpa din vedere, că cantitatea producțiilor literare stă în proporțiua dréptă cu prețurile bucatelor și a cărnei. „Cu cât pânea e mai ușoră, cu atât e mai ușoră și marfa literară“ — acesta-i o dogmă veche a experienței.

Din ce s'ar puté dice în câte-va vorbe, trebuie să faci cöle întregi, căci ađi e devisa: „Non multum, sed multa“. De ce consumă o familiă mai mult, cu atât mai mult trebuie să producă tatăl familiei; cresscerea familiei se pôte constata din laboratoriu tipografic și se pôte cети din hărtiile înegrite; îngrijatul tată trimite bucuos copilului natural așteptat — unul spiritual înainte spre a corêspunde etatului oasei și spre a preveni deficitul.

Fructivitatea autorilor timpului nostru este e și abnormă. Multe zăresc lumina lunii, ce Apollo nu pôte jusjustifioa. Nu fără succes s'a pus Cerberul criticei la porțile Valhalei, cu activitatea sa mușcătoare și lătrătoare, și totuși cei mai mulți autori renunță dela multe, se îndestulesc și numai cu adevărința interimală de nemuire creată de ei înșiși, și nu vęd în muse alt-

garilor cu învoirea Porții. Lupta în Macedonia însă n'a luat nici odată acel aspru colorit, cum s'a manifestat în lupta contra maghiarizării.

Încă nu s'a aplanat căta, ce a izbucnit din coce și din ocol în mod atât de contradicțor și neașteptat între Români înșiși, din cauza „cestiunii naționale“ în Ungaria, și etă că într'un mod și mai neașteptat izbucni o nouă căta între partidele române din România, din cauza cestiunii macedonene, care până acuma mergea așa de neted. Îndată după venirea la cărmă a noului guvern, consulul român din Bitolia a fost rechemat, spuindu-se că aducă cu sine totă arhiva consulatului. Subvențiunile date mai înainte de guvernul român pentru școlile macedonene au fost suprimate și n'au mai fost înscrise în buget. Pentru a nu întrerupe învățământul și a pute plăti dascălii Eforia școlilor române macedonene a făcut un împrumut de 26,000 Lei.

După această foia germană vorbesc despre călătoria celor doi Efori la București, ca să redobândescă dela guvernul român subvențiunea pentru școlile române macedonene, și despre pățaniile lor, cum n'au fost primit de ministru-președinte și apoi au fost amenințați cu espulsare. Cum le-a sărit apoi N. Fleva în ajutor și afacerea a fost adusă înaintea camerei și cum ministrului-președinte, care făcuse cestiune de cabinet, i-s'a votat încredere cu mare majoritate.

Din faptul însă că în cameră au votat contra moțiunii de încredere 21 de deputați „M. Allg. Ztg.“ deduce, că deși alegerile pentru cameră au dat un rezultat aproape unanim în favoarea candidaților liberali, totuși în scurt timp s'a format în cameră o partidă opozițională...

Școlile române din Macedonia.

— Interpelarea d-lui N. Fleva. —

Etă interpelarea, ce a adresat-o d-l N. Fleva în ședința de Lună a camerei române miniștrilor de justiție și esterne în cestiunea școlilor române din Macedonia:

„Am onore a interpela pe d-l președinte al consiliului și ministru de esterne cât și pe d-l ministru de instrucțiune și culte, asupra stărei critice și anormale în care se găesc școlile noastre din Macedonia și reprezentarea țerei la Bitolia:

a) „Cari sunt cauzele cari au făcut ca să se ordone consulului român din Bitolia a pleca în 24 de ore cu arhivă cu tot și ca să fiă reținut aci de 4 luni în dauna intereselor ce avea să protejeze acolo?”

ceva, decât adevărată instituțiune de asigurarea vieții. Așa rămâne stomacul tot într'una impulsul condeiului mai pacient, ca ori când, și împrejurarea, că contimporanii noștri aruncă în apă pe copiii slabi de spirit — precum făceau Spartanii cu cei slabi de corp — stă în contradicție bătătoare la ochi cu principiile filosofiei noastre speculative. Așa crește apa literaturii înocet pe înocetul pământ devine diluviu, că rea e verificarea rimată și tractatul nerimat al omenimei pasionate de a scrie, și înspăimântați vom privi după barca lui Noe, decât vom fi osândiți a ne arunca cătind în marea cernelei.

O grevă de oștit voluntară va avea de rezultat o grevă de scris silită.

Atunci va începe o reacțiune puternică, editorul se va honora nu după colă, ci după preț, nu după lungime, ci după scurtime. În adevăr atunci va primi și medicul un honorar cu atât mai mare, cu cât va cura mai târziu. Se va plăti mai bine prelungirea curei, decât prelungirea vieții. Acesta însă este o prevedere bolnăvicioasă și mania de-a scrie încă-i un — morb.

Trad. lib. de

I. P. Reteganu.

b) „Cari sunt cauzele cari au făcut pe d-l ministru de esterne să propue suprimarea reprezentății noastre la Bitolia prin desființarea consulatului?”

c) „Cari sunt cauzele cari au făcut pe guvern să schimbe starea de lucruri creată la 1895 în privința școlilor din Macedonia și să lase unei singure persoane totă acțiunea noastră culturală și manipulară fondului destinat pentru acesta.

„În fața tuturor acestora întreb:

„Ce măsuri a luat s'eu crede a lua guvernul pentru a remedia la nenorocita stare de lucruri care există astăzi?”

La această interpelare s'a asociat și d-l deputat N. Ceaur-Aslan. Ea va fi pusă la ordinea zilei, conform regulamentului, peste 3 zile, adică Joi.

„Societate stricată“.

E generală plângerea în presa ungurească, că s'a stricat societatea maghiară, că moravurile bune de odinioară sunt înlocuite cu o decadentă rușinosă și că tocmai acum în ajunul sărbătorilor milenare „Ungaria a devenit teatrul scandalurilor europene“.

În zilele din urmă am înregistrat și noi câte-va voci din presa maghiară de acest fel, er acum facem un mic extras dintr'un articol al lui „Alkotmány“ intitulat „Societate stricată“:

„Indignațiunea e generală — dice organul partidei populare. — Nu credem să fiă în Ungaria om, care să nu fiă scandalizat. E curată murdăria tot ce iese din sala de debateri a parlamentului, a miniștrilor și din cercurile de elită ale societății... Acum înțelegem, ceea-ce până acum n'am fi înțeles, că de ce a trebuit să se aducă căsătoria civilă. Pe cum e societatea și statul, așa ii sunt și legile, cari corăspund lumii de aci, imoralității, ireligiozității, rușinii, curățeniei familiare. Aceste stări le-a dezvoltat sistemul dominant, oăci ce ar fi putut produce altceva?... Liberalismul a avut acest efect“...

Vorbind apoi despre Bánffy și sateliții săi, dice:

„Pe cum e conducătorul, așa e și garda; nime în țără nu pôte ave mai multă minte, de cum are ministrul-președinte, fiindcă acesta croesce direcția și el poruncește. Dacă vor continua astfel, atunci o pot duce chiar departe. Intrăgă Ungaria va deveni o Stomfă, întreg parlamentul o cestiune censurătoare, tot judecătorul un Zsitvay des... Numai atât mai lipsescă învingerei perfecte a liberalismului, — și acesta este la ceea-ce țintescă guvernul lui br. Bánffy în anul milenar.

„Să ne rugăm astfel în fiă-care și: „Nu ne duce în ispită, și ne mântuesce de cel rău!“

Pe tonul acesta glăsuiesce foia ungurească, îngrozindu-se de urmările, ce vor ave aceste stări pretrede de sus până jos din „Ungaria milenară“.

SCRIRILE ZILEI.

— 6 (18) Martie.

Conferență bisericăscă sârbăscă. Câteva zile înainte s'a răspândit scirea, că oăpeteniile bisericei sârbesci și singuraticii omeni politici vor ține în Budapesta o conferență în palatul ministrului-președinte. Acestă conferență la care ar fi să ia parte și banul Khuen-Hedervary, se va ocupa cu afaceri bisericești. De fapt însă aci nu se mai vorbesce nimic despre acest congres. E foarte probabil, că guvernului nu-i prea vine la socotă autonomia bisericei sârbesci, considerând-o drept o mare pe decă contra tendințelor de contopire a elementului sârbesc în maghiarism. În lege se spune espres, că în afacerile bisericei sârbesci drept de dispunere are numai monarhul. Acest drept vră acum guvernul să și-l revindice și-e și spre scopul acesta ar dori să se întrunescă conferența, care va fi compusă din membri cu vederi absolute identice cu ale guvernului; asta se vede mai ales din împrejurarea, că la conferență este invitat și banul croat.

„Suvener de mileniu“. Episcopul din Vaț Dr. Constantin Schuster a întemeiat o fundațiune de 100,000 fl. pentru săracii și bolnavii din Vaț fără considerare de cestiune. Acestă fundațiune el a numit-o „suvener de mileniu“. În semn de recunoștință pentru darurile, ce episcopul Schuster le-a făcut orașului Vaț și cari daruri ating cifra de 300,000 fl., reprezentanța orașului a hotărât, ca piēta principală să se numescă pentru tot-deuna „Preța Constantin“ (Constantin-ter). Se va înființa apoi un spital și un asil pentru bătrâni, cari vor purta asemenea numele „Constantin“. S'a hotărât tot-odată, ca din budgetul orașului să se pună în fiă-care an la o parte câte 2000 fl., din cari cu timpul să se ridice în piēta Vațului o statuă pentru a perpetua amintirea generosului episcop.

— o —

În mâna justiției. Autorul atentatului cu dinamită săvârșită contra monumentului Hentzi din Budapesta, Szeless Adorjan, refugiat în Franca, la cererea autorităților unguresci a fost predat în mâna acestora. El este actualmente pe drum, fiind adus cu escortă.

— o —

În contra jocului de cărți. Alaltăieri s'a intrunit la o ședință comitetul „Casinei regnicolare“ din Budapesta, în care s'a hotărât să se convoce oă mai ourend o adunare generală extra-ordinară în cauza jocurilor de hazard. În ceea adunare comitetul va face propunerea, oă să se deschidă din simul casinei toți acei membri, cari vor juca jocuri hazardate de cărți; de-asemena să fiă imediat dimisionați din serviciul casinei toți acei servitori, cari vor da ocaziune la jocuri hazardate. Hotărîrea acestă s'a adus în urma cunoscutului cas petrecut cu Daniel Jozsef, nepotul ministrului de comerț.

— o —

În atențiunea contribuabililor. În sensul artic. de lege XXXIII din 1874 toți acei contribuabili, cari și-au plătit deplin darea de pe anul trecut, au drept să oeră a fi înscrși în lista alegătorilor districți, la oas că plătesc cenzul presoris de lege. Atragem dăr atențiunea omenilor noștri cu drept electoral, ca până în 15 Aprilie a. c. să-și plătescă restanța de pe anul trecut, căci la oas contrar nu vor fi introduși în lista alegătorilor.

— o —

Cronica scandalurilor se continuă. Abia a trecut o zi dela scandalul întâmplat în „Casina regnicolară“ din Budapesta și etă că în cercurile aristocrației unguresci se vorbesce acum de un nou scandal. E vorba de un conflict iscat încă înainte cu doi ani între contele Klebelsberg Zdenko și contele Teleki Domokos. Afacerea ajunsese atunci la tribunal, care a hotărât în favorul lui Teleki. Atunci baronul Josika, care pe atunci era secretar de stat în ministeriul de interne, a propus să se deschidă contele Klebelsberg din „Casina națională“ din Clușiu, ceea ce s'a și făcut. Klebelsberg, necăjit, a publicat asupra acestei cestiuni un articol de diar intitulat „Panama maghiară“, pentru care articolul însă a fost tras la răspundere și condamnat la 6 luni închisore, dintre cari partea cea mai mare le-a și suferit, dela o parte a pedepsei însă a fost grațiat. Acum, la câteva luni după liberare, Klebelsberg din nou și-a făcut de lucru, adresând ministrului br. Josika o epistolă plină de injură și vătămări. Josika și-a și ales doi martori, pe conții Teod. Andrassy și Stef. Keglevich, cărora li-a încredințat rezolvarea afacerii. Cum o vor rezolva se va vedea cât de curând.

— o —

Invențiune sensațională. Un inginer din Berlin cu numele Paul Brandl a făcut mai zilele trecute o pușcă cu gaz, unică în felul său. Noua pușcă nu e provădută cu nici un aparat de aprins. Descărcarea se întâmplă în urma dilatărei gazului compimat. Pușca acestă este avantagiōsă, pentru-că țeva se încălțesce cu mare greutate, nu produce fum și în țevă nu rămâne fumingine. Mai este avantagiōsă și pentru aceea, că cartușele sunt peste măsură

ușore. Pușca e provădută cu un rezervor, unde se comprimă gazul și oă încapă odată în rezervor e destul pentru 2500 descărcături. Celeritatea glonțului e cu un 17/10 procente mai mare decât a glonțului, care de present se folosesc. Pușca e astfel întocmită, încât 50 de descărcături se pôte face una după alta, fără a-o lua jos dela ochi. E întrebarea, că ore sistemul acesta de pușci este acomodat pentru rășboii?

— o —

Societatea geografică din București a ținut o ședință publică, în sala Senatului. Asista Regele, principele Ferdinand, mai toți foștii și actualii miniștrii și un public numeros. După d-l Gion, care a dezvoltat planul operei la care lucrăză asupra Bucureștilor în trecut și present, a luat cuvântul d-l inginer Alimăneșteanu, care a vorbit despre sondagiile făcute până la 700 m. adăncime pe Bărăgan pentru a găsi ape artesiane. D-l Alimăneșteanu, după ce a arătat cât hazardate și oă de puțin întemeiate pe soiniță au fost părerile aceloră, cari se opuneau la aceste sondagii pe motiv că în România pot exista ape artesiane, după-ce a arătat oă de ridicule și cât de copilăroșe sunt opiniunile emise în această privință de biroul geologic de sub conducerea d-lui Grigore Ștefănescu, a trecut la espunerea sondagiilor, ce s'a făcut în Bărăgan și a rezultatelor, ce ele au dat. D-l Alimăneșteanu e convins, că continuând aceste sondagii, ar trebui să se găsească ape artesiane, cari să se ridice până la 1 metru sau 2 d'asupra pământului. Terminând, d-sa a arătat importanța mare soinițică și economică pentru România de a se continua aceste sondagii pe mai multe puncte și a exprimat speranța, că Societatea geografică, în frunte cu Regele, convinși de utilitatea lor, va stărui să se realizeze. Conferențiarul a fost frenetic aplaudat, și Regele i-a făgăduit, că va stărui, ca aceste lucrări atât de importante pentru țără să se continue.

— o —

În Italia scirile cele mai contradicțorii circulă în fiă-care zi. Lumea este tot alarmată. Mulțime de familii sunt în doliu și altele multe nu știu nimic încă despre sorta rudelor, ce au în armata din Africa. Se fac manifestațiuni monstre în contra politiceii africane și e un curent extra-ordinar de mare pentru rechemarea armatelor. Orgoliul a făcut loc temerii. Totă lumea e îngrijată de viața soldaților, cari au scăpat din teribilul desastru dela Adua. Și cu tot desastrul, în care a cufundat Italia din cauza politiceii sale nesocotite, cu totă ura pe care a deslănțuit-o în contra sa, prin atrocitățile, pe care le-a comis în ultimii ani, bătrânul Crispi speră, că va reveni foarte curând la putere. Diarele lui atacă cu o extremă violență noul ministru și fac apel la membrii mării majorități, care a susținut cabinetul Crispi, să se grupeze din nou și să combată guvernul.

Din Bucovina.

Cernăuți, 12 Martie n. 1896.

Grele timpuri au venit pentru poporul român. Și cu cât mai grele sunt timpurile, cu atât mai mult trebuie să ne strîngem șirurile și să ne grupăm împrejurul bărbăților, cari prin fapte dau dovă, că merită încrederea noastră și dela cari putem spera, că ne vor conduce pe calea mântuirii naționale.

Astăzi a rămas biserica să ne fiă scut și apărare în contra multor uneltiri primejdioșe, ce ne vin din toate părțile cu scop de-a ne șterge de pe fața pământului din această țerișoră, îngrășată cu sânge și trupuri de-ale moșilor noștri. Dăr de-orece timpurile grele fac bărbăți mari, nutriem viaa speranță, că și nou numitul Metropolitan Aroadie Ciupercoviță și vicarul general al Arhidiecesei Vlademir de Repta, luând cărja păstoriei, vor merge pe calea, ce națiunea română o dorește și pe care au indigetat-o și unele deputațiuni din țără cu ocaziunea, când li-au adus felicitările. Ei stau aci în fruntea noastră și rugăm pe Dumnezeu să le îndrepte pașii cu țări spre a pute lucra pentru binele țării, națiunii

și al legii noastre strămoșești în această țară scutită de Dumneșeu. Urmând pe această cale, noi îi vom slăvi și numele lor se va înscrie în cartea nemuririi!

Ni-a sosit și nouă o zi de bucurie, o zi de mare speranță, căci Dumneșeu nu ne-a lăsat fără de ajutor, ci ni-a trimis pe un bărbat, care are inimă pentru lege și națiune, și i-a încredințat lui vesele bisericicești noastre strămoșești în această țară, ca să o conducă la limanul dorit.

Dăr ce să vorbesc vorbe, ce să stric hârtia, — telegramele, epistolele și deputațiunile, ce curg șiroie în toate dările spre a depune la picioarele lui Arcadie și Vlademir feliicitările și omagiile de devotament, sunt proba cea mai eclatantă, cât îi iubesc lumea și ce mult sperăză dela ei.

Și nu mă înșel, — Silvestru, cât era, nu primise atâtea telegrame, scrisori și deputațiuni, câte a primit Arcadie până acuma. Dăc până acuma, căci încă nu s'au sfârșit toate și chiar astăzi a sosit o deputațiune mare de preoți din protopresviteria Siretului. Am auzit multe vorbindu-se despre această protopresviteria, toate însă bune, dăr disciplina, ce a arătat-o astăzi, a pus tot orașul Cernăuți în mișcare.

La orele 11 1/2 a. m. un convoiu, un șir lung de trăsură, a parcurs strada Magistratului, Ring-ului, strada Templului și a Residenței, având în frunte pe protopopul dela Balcăuți cu o barbă albă până mai jos de brâu, ăr în cealalte trăsură erau tot doi câte doi. Steteau omenii, admirau și se întrebau: „de unde sunt preoții aceștia în potocape și rese, toți ourați îmbrăcați, ca scoși din cutiă?” — „Din Siret!” răspundeau unii din districtul Siretului, „din Siret, unde-i calicia mai mare, dăr când este vorba de-a reprezenta vața preoțimeii, aceștia o sciu da!” Așa se vorbea ați totă ziua prin oraș.

Dimineta au putut felicita numai pe metropolitul Arcadie, după masă la orele 1 1/2 pe archimandritul Vlademir. Un șir de diariști umblau după deputațiunea această, dora ar afla, cum a primit-o Arcadie și cum Vlademir. Din câte am putut afla, protopopul Hoștiuc ținu o cuvântare entusiastă, arătând iubirea ce o are preoțimea către Arcadie, bărbatul doririlor, cum l'a intitulat, și bucuria ce o simte, c'a devenit metropolit, rugându-l tot-odată să binevoescă a nu uita nici de marele op al îmbunătățirii salariului preoțesc, la care tocmai această protopresviteria a dat ansă.

Metropolitul Arcadie, adănc mișcat, cu o elocință rară, i-a răspuns cam așa: Mulți m'au gratulat, dăr încă din nici o parte n'am primit o gratulare așa de intimă, așa de drăgostasă, ca această, și dela o deputațiune așa de mare, care s'a silit în ciuda tempestății, — dăr pôte și a contrariilor, dăc eu — de a-și manifesta dragostea către șeful său. Vă promit, fraților, a lucra, aiți la președintele șerii, ba și la Viena pentru ameliorarea șerii clerului bucovin, căci mă dore inima, vedându-l serman c'un fond bogat, și nutresc viaa speranță, că voi reuși să am un oler materialicesc bine situat, ca astfel să fiă oglinda întregii ortodoxii din lumea largă.

În tot decursul răspunsului era foarte des întrerupt cu strigăte de „să trăescă”, așa că pe fața bătrânului, dăr frumosului, — căci metropolitul Arcadie este cel mai frumos la față decât toți ceilalți metropoliti câți i-am avut, — se vedea bucuria și o lacrimă se furișă printre genele lui.

La orele 1 1/2 p. m. a fost această deputațiune și la archimandritul Vlademir Repta. Și el era emoționat vedând atata preoțime înainte sa și-o asigure, că va lucra după puterile sale pentru binele bisericeii.

Am vorbit despre deputațiunea această cevași mai pe larg, dăr nici decum de ajuns, ca să arăt, că din cealalte protopresviterate au venit său protopopul singur, ca un pașă, său și-a luat pôte vre-un asistent, pe când în deputațiunea Siretului din 18 erau 14 prezenți și toți cu inima plină de iubire s'au apropiat de treptele tronului archiepiscopos, aducând prin protopopul lor adăncile omagii de reverință și de iubire, urându-i nu din buze, ci din inima,

o viață lungă, sănătoasă și bogată în fapte mari și binefăcătoare, ca numele lui să rămână înscris cu litere neperitoare în cartea istoriei noastre naționale.

Așa toate sunt bune, numai totuși ăr fi de dorit, ca metropolitul Arcadie să aibă încredere mai multă în archimandritul Vlademir. O dăc această, pentru-că gurele rele dăc, că se încrede prea mult în Strașnei, ba chiar se vorbește, că la 7 (19) Aprilie, când ăr să fiă sântit de către episcopii Dr. Gerasim Petranovici și Dr. Nicodim Milaș din Dalmația la Viena, Strașnei ăr să fiă furnisor la toate. La ce această codiță ați, când națiunea privește cu încredere, cu iubire, cu mândria și entuziasm spre metropolitul său? Asta pune pe mulți pe gânduri și sciindu-i trecutul se tem, ca nu cumva nedreptatea favorită de către Strașnei să se furișeze ărăși în Consistor. O nouă ără pare a răsări cu numirea acestor doi dignitari bisericesci, dăr totodată și satana își trimite interpretul său să bage codița zizaniei, ca astfel clerul, care ăr vre-o dorință, să n'o pôtă ajunge.

Fac atent pe toți și — de este drept ceea ce am dăc, că se vorbește, dăr eu nu o cred — atunci mai bine e acuma de-a se lăpăda codița și atunci totă Bucovina va cunoște înțelepciunea, devotamentul și energia lui Arcadie și toți îi vor sta în ajutor, ăr dușmanii se vor rușina.

Cătătorescu.

O serbare la Predeal.

Valea Prahovei, 3 (15) Mart. 1896.

În urma unei însemnate remanieri făcute în dările din urmă în personalul superior al vămilor române, d-l G. Bunesco, șeful dela Predeal, bine cunoscut și prin părțile D.-Vostre, a fost avansat și transferat la Constanța.

Cunoscute fiind simpatiile, de cari se bucură acest integru funcționar în vastul său cerc de prietini și cunoscuți, la inițiativa unui comitet presidat de d-l Bărsan, s'a dat în sera zilei de 2 (14) l. c., în restaurantul gărei, în onorea d-lui Bunesco, un mare banchet de adio, la care au participat toți funcționarii români și ungari dela frontieră, capii bisericeii, școlii și comunei Predeal, reprezentanții marilor întreprinderi industriale din plaiul Peșelui, și un însemnat număr de prietini și cunoscuți, cu totul peste 100 persoane.

Păr. Archimandrit Dionisie dela Bușteni, aolamat de președinte al banchetului, deschide seria toastelor cu o vorbire eseculentă de salut și dă apoi pe rând cuvântul d-lui Babeș, procuristul fabricii de postav, și d-lui Găvănescu, sub-șef de gară, cari, fiăcăr din punct de vedere deosebit, fac caracteristica acestei serbări, arătând în aplauzele nesfârșite ale asistenților meritele și calitățile d-lui Bunesco, ca prietin, ca om de societate, ca funcționar și ca patriot, în legătură cu însemnătatea punctelor Predeal și Constanța.

Vorbesc apoi în termeni caldi și pe teme bogate în variațiune d-nii taxatorii Niculescu și Dimitriu, revisorul Rallet, vicepreședintele Ligei Igiroșanu, primarul Frâncu, Locotenentul Ștefănescu; ăr din partea amployaților ungari vorbesc în limba germană (după Convenție, limba oficială de relațiuni între autoritățile române și ungare dela Predeal): fisolgăbirul Dr. Herrel și amployatul vamal Eugen de Wagner, laudând unul pe d. Bunesco, celalalt pe d. Bărsan, șeful gărei.

D-l Bărsan într'o cuvântare mai lungă vorbește cu mult spirit în sensul legiuirilor vamale și de drum de fer, ridică sentimentele de camaraderie și iubire între amployați; ăr serbătorul, d. Bunesco, stăpânit de o viaă emoțiune, mulțumesc în termeni prea călduroși tuturor celor ce i' aduc aceste doveci pipăite de dragoste și simpatie.

Întreaga societate rămâne la olaltă până în revărsatul zorilor, plină de bună dispoziția, alimentată în continuu prin număröse telegrame ce sosean din toate părțile la adresa d-lui Bunesco, și prin vibrațiunile arcușelor trupei lui Galușcă din Brașov.

Caracteristic este, că acesta a fost prima manifestare de acest fel ce s'au adus până acum vr'unui funcționar superior, care a fost transferat dela Predeal.

Urările noastre de bine d-lui Bunesco în noul său post!

— y —

NECROLOG. Subscriții cu inima frântă de durere aducem la cunoștință tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților încetarea din viață a iubitului și neuitatului nostru soț, frate, tată și moș Nicolau Barbu avocat, care după scurte suferințe, împărțășit cu sfințele taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului ăr în 16 Martie n. la 1 1/2 ore d. a. în al 62-lea an al etății și al 35-lea an al fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pămâtesci ale scumpului nostru defunct se vor aședa spre odihna eternă Miecuri în 18 Martie c. la 2 ore d. a. în cimiterul gr. cat. din loc — Lipoveni.

Fiă-i țărâna ușoră și memoria binecuvântată!

Alba-Iulia, 17 Martie n. 1896.

Cristina n. Berghian ca soție; Patriciu Barbu, avocat și soția Elena n. Grecu, Paraschiva Bretoi și soțul. Barbara Jocsia și soțul ca frate și surori. George Berghian, ca cumnat; Sever și soția, Eugenia n. Moldovan; Aurel și soția. Minerva n. Balint, Enea, Flaviu, Lucian, Rom și Rem ca fii. Aurora, Horea și Eugenia ca nepoți.

SCIRI ULTIME.

București, 17 Martie. Ionel Grădășteanu va interpela guvernul în cursul săptămânei acesteia cu privire la fasa în care a intrat cestiunea națională. La această interpelare se vor asocia mai mulți deputați.

Budapesta, 17 Martie. În ședința de ați a dietei, ministrul-președinte Banffy a prezentat proiectul de lege, prin care cere 4,850,000 fl. pentru ridicarea monumentelor în amintirea milenului. Anume: un monument în Budapesta în amintirea trecutului istoric al națiunii maghiare 802,640 fl., 7 monumente în 7 puncte diferite ale țerei (dintre cari unul pe Tâmpa la Brașov) 350,000 fl., un monument al S-lui Stefan în Budapesta 300,000 fl., înființarea unui muzeu de belle-arte 3,200,000 fl., pentru 400 de școle poporale nouă, ce sunt a se ridica treptat, se mai cere un credit de 198,000 fl. (alte 275.000 fl. în acest scop s'au votat mai înainte.)

Budapesta, 17 Martie. Curia a respins recursul de nulitate al lui Isidor Ziak, care pentru articolul publicat contra tendințelor de maghiarizare în „Narodnie Noviny” a fost condamnat la 2 luni închisore de stat și 50 fl. amendă.

Triest, 17 Martie. Diarului „Piccolo” i se anunță din Roma, că guvernul italian va prezenta camerei un proiect pentru contractarea unui împrumut de 140 milioane fl. Guvernul va comunica parlamentului învoirile privitoare la încheierea armistițiului și va cere tot odată impulericirea pentru încheierea păcii.

Sciri telegrafice.

Roma, 18 Martie. Declarațiile ministrului-președinte Rudini au fost întâmpinate cu rēcălă din partea camerei. Pasagiul privitor la continuarea pertractărilor de pace și la pregătirile de războiu au fost întâmpinate cu strigăte ironice.

După redeschiderea ședinței Imbriani a vorbit contra triplei alianțe, propunând, ca ministerul Crispi să fiă pus în stare de acușățiune.

DIVERSE.

Urmașii lui Solomon. Impăratul Solomon a avut un băiat cu soția sa Saba, pe care l'a botezat Menelik. Solomon într'atata sēmēna cu fiul său, încât supușii lui de multe-ori nu sciau deosebi pe Solomon de fiul său Menelik. Înțeleptul împărat, ca să delătore această confuziune a supușilor săi și ca să depărteze pe Menelik dela el, l'a pus ca rege în Abessinia. Când Menelik s'a dus din Ierusalim, a luat cu sine barca cea sfântă și doi Arhangheli de aur, cu nisce aripi foarte mari, cu cari apărau barca. Caravana într'o zi de Sâmbătă a ajuns la țermurii unui riu. Menelik și cu o parte dintre Jidani au trecut riul și în urma atingerii lor cu spumele toți s'au făcut „Creștini” — cu căi-va seculi înainte de născerea lui Isus. Domnitorii și Creștinii de ați ai Abessiniei își trag originea dela acești Jidani. Așadăr Solomon este părintele Abessinienilor, a acelui popor războinic, care a bătut pe Italieni lângă Adua. Abessinienii încă și astăzi mai țin barca, pe care a adus-o Menelik din Ierusalim. Barca această o păstrează ascunsă în biserica din sântul oraș Aksum. Orașul Aksum, după cum se crede, e întemeiat de primul negus, fiul împăratului Solomon, și e la o depărtare cam de 20 kilometri de locul de învingere de lângă Adua. Orașele Aksum cu Adua sunt împreunate printr'un drum de țără. Aksum este capitala Abessiniei, dăr nu are înfățișarea unei capitale. Grădini, case miciuțe, liveți și pământuri arătore se află în acest oraș sânt, care mai mult sēmēnă cu un sat, decât cu o capitală. În partea nordică a orașului se află mai multe obeliscuri încă în stare bună și în mărimea lor de mai înainte. În Aksum acum numai biserica, despre care a fost amintire, mai este interesantă. Se susține, că Abessinia ore-când a fost inundată, când Mântuitorul Christos a amblat pe acolo, se dăc, că a ridicat un munte mare dintre valurile apei. Acolo, unde Christos a călcat pe acest munte i-a rămas pe stâncă urma și în locul acela mai târziu au ridicat o biserică, în care se păstrează și ați barca adusă dela împăratul Solomon din Ierusalim. Barca această nu o pôte nimeni vedē, și de aceea afară de un preot superior nimeni nu sciu unde e ascunsă. Dăr fiă-oare Abessinian crede, că barca și acum există.

Literatură.

Fromont & Risler, de Alphonse Daudet, roman de moravuri parisiene, opera încoronată de Academia franceză, tradusă de Marius, 1 vol. 8° de peste 360 pag. Lei 1,50. Aceasta este titlul primului volum apărut din Biblioteca romanelor celebre, a cărei publicare a întreprins-o cunoscuta firmă editore Samitea din Craiova. Scopul acestei Biblioteci este de a face cunoscut publicului, într'o românească curată, principalele producțiuni ale romanului modern. Fromont & Risler, cu care începe prima serie dedicată romanului frances, este o descriere admirabilă, o analiză profundă și adevărată, delicată și fină, a unei căsătorii incoherente; de o parte incarnația perversității și a inconștinței, de altă parte personificația bunătății și a sincerității celei mai duiose. Cu un talent desăvârșit scriitorul studiază sub ochii noștri și în toate amănuntele ei această problemă a vieții noastre sociale, ne expune faptele și gândurile, cari sbuciumă personajele și ne descrie nisce moravuri parisiene, cari în realitate sunt de domeniul lunei întregi, așa de bine a sciut să le cristalizeze și să le dea sub haina lor francesă un caracter de universalitate. Acest roman de o frumusețe rară, mai conține și câte-va episoade de o emoțiune puternică, cum e mórtea Desirei și este scris într'un stil elegant, dăr simplu și concis.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Table with financial data from Vienna, including gold and silver prices, exchange rates for various currencies, and interest rates.

Table with financial data: Rente de corone austr. 4% (101.40) and Note italiene (43.75).

Cursul pietei Braşov.

Table with market prices for Braşov, listing various goods like Banonote rom, Argint român, Napoleon-d'ori, Galbeni, Ruble rusesco, Mărci germane, Lire turcesco, and Soris. fonc. Albina.

Nr. 178/1896.

PUBLICAŢIUNE

Oficiul orfanal orăşenesc aduce la cunoştinţă publică că în 28 Martie a. c. la 9 ore se va vinde cu licitaţie în localul oficiului orfanal holdele ale curentului Georg Schneider şi anume: Holda din câmpul săcelelor brazda a 5-a N. Top. 10908 în mărime de

1250□°, holda din câmpul de mijloc brazda a 1-a N. Top. 13195 în mărime de 1150□°, holda din câmpul de mijloc brazda a 5-a N. Top. 14451 mărimea 1425□°, holdele din câmpul Christianului la capul brazdei II N. Top. 20272, 20273, 20274 mărimea de un jugăr 149□°, holda din câmpul Christianului brazda I N. Top. 24593 mărimea 1237□°, holda tot acolo N. Top. 24597 mărimea 1237□°. Condiţiile se pot vedea la oficiul orfanal orăşenesc.

Braşov 4 Martie 1896.

850,1—3 Oficiul orfanal orăşenesc.

PUBLICAŢIUNE

Bunurile societăţii fost. grăniţerii din Teiuş, prin sentinţa judecătorească ajunsă în putere de drept sunt a se împărţi între îndreptăţiţi — spre a se putea efectui acesta împărţire. — Se caută cumpărători la 2 mori (à 3 petri una) estimate cu 28,000 fl. ambele situate în comuna mare Tövis (Teiuş) precum şi la 2 case estimate cu 1500 fl.

Amatorii se caută a intra la învoială cu comitetul fost. grăniţerii din Teiuş, comit. Albei-Inferioare spre ale putea obţine. 934,3—5

Advertisement for 'VICTORIA' bank, established in 1887. It details the bank's capital (300,000 fl.), reserves (90,000 fl.), and deposits (900,000 fl.). It also lists the address and contact information for the director.

Advertisement for 'Marea Descoperire a Veacului' (The Great Discovery of the Century) featuring 'ELIXIRUL GODINEAU'. It claims to be the only medicine against 'Neputinţa' (Weakness) and 'INTINERIREA ŞI PRELUNGIREA VIETEI' (Shortening and Prolonging of Life).

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombrie 1895.

Large railway schedule table with multiple columns for train types (Tren de persoană, Tren accel., Tren mixt, Tren de persoană, Tren accel., Tren mixt, Tren de persoană) and destinations (Budapesta-Predeal, Ghiriş-Turda, Copşa-mică-Sibiu-Avrigă-Făgăraş, Simeria (Pist) - Hunedóra, Braşov-Zărneşti, Mureş-Ludoş, Sibiu-Cisnădie, Sighişoara-Odorheiu-săcesc).

Nota: Orelle însemnate în stânga staţiunilor sunt a se citi de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numerii încadraţi cu linii mai negre însemnă orelle de noapte.